

Productie-AIO's

Miquel Bulnes

De carrière van nagenoeg elke wetenschapper begint als assistent in opleiding (aio). In het buitenland zijn aio's een soort veredelde studenten die onderwijs krijgen, tentamens moeten maken en van wie wordt verwacht dat ze uiteindelijk misschien één artikeltje schrijven, maar in Nederland ben je er voor de productie. In vier jaar tijd word je geacht vier artikelen in internationale tijdschriften af te leveren, en voor die opdracht sta je grotendeels alleen. Een promotietraject is in feite een vier jaar durende cursus zelfstandigheid.

Ik zal dit verduidelijken. Stel, je legt als aio een probleem voor aan je promotor – ik noem maar wat: *Het diermodel werkt niet*. Besef dan dat dit twee problemen in één zijn.

Probleem 1 (van de aio): *Het diermodel werkt niet*.

Probleem 2 (van de promotor): *Mijn aio klaagt dat het diermodel niet werkt*.

Waarbij het cruciale verschil 'm natuurlijk zit in dat voor het oplossen van probleem 2 niet per se het diermodel hoeft te werken.

Doorgaans zijn gesprekken met je begeleiders geen overlegmomenten maar des te meer didactische confrontaties met de realiteit waarin “we” geen meervoudsvorm is. “We gaan gewoon wat harder werken” of “We hebben het tot nu toe verkeerd aangepakt” betekenen in de praktijk iets heel anders dan op papier.

Sterker nog, je moet als aio oppassen dat je niet uit zo'n gesprek wegloopt met een grotere werkbelasting dan waarmee je het inging. De persoon aan de andere kant van de tafel is niet verantwoordelijk voor de uitvoering van zijn plannen en daardoor wordt diens fantasie ook niet beperkt door banale, alledaagse begrippen als tijd en ruimte. Voorstellen van de promotor dienen met argwaan te worden aangehoord, zeker als ze geformuleerd zijn in de trant van: “Dit moet je gewoon *even*¹ uitzoeken.”

Of in de trant van: “*Als*² dit experiment *iets oplevert*³, kunnen we *op zoek gaan naar*⁴ analytische ondersteuning.”

Of van: “*We gaan*⁵ iets doen wat nog nooit iemand anders *heeft gedaan*⁶.”

Of: “Ik heb een student gevonden om je te helpen.”

Als de ideeën op zijn wordt er doorgaans gekozen voor een alternatieve strategie: het stellen van een deadline. Dit is geen kwade wil – sommige mensen denken écht dat ze je helpen door je te vertellen wanneer iets af moet zijn.

“Laten we afspreken dat je nog tot Kerst hebt voor de proeven”

Of: “Je moet het artikel voor het eind van de maand inleveren”

Of, als ze echt niet meer weten wat ze met je aanmoeten: “Prik maar een datum voor je promotie.”

¹in je vrije tijd

²in het onwaarschijnlijke geval dat

³technisch mogelijk blijkt

⁴nadenken over

⁵jij gaat

⁶is gelukt